

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
Львівський національний медичний університет
імені Данила Галицького

Кафедра ортопедичної стоматології

ЗАТВЕРДЖУЮ

Перший проректор з науково-
педагогічної роботи
проф. М.Р.Гжегоцький

« _____ » _____ 2015 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Виробнича лікарська практика з ортопедичної стоматології»
(назва навчальної дисципліни)

Спеціальність 7.12010005 «Стоматологія»
(шифр і назва дисципліни)

Факультет, курс стоматологічний, ІУ курс
(назва факультету)

Обговорено та ухвалено
на засіданні кафедри
ортопедичної стоматології
Протокол № 3
Від «19» 10 2015 р.
Завідувач кафедри
Проф. А.Ю.Кордіяк

Затверджено
профільною методичною комісією
зі стоматологічних дисциплін
Протокол № 4
від «21» 10 2015 р.
Голова профільної методичної
комісії проф. А.Ю.Кордіяк

Львів 2015

1. Загальний розділ

Програма виробничої практики для студентів 4-го курсу стоматологічних факультетів для вищих медичних закладів освіти України III-IV рівнів акредитації складена для спеціальності 7.110106 «Стоматологія» напряму підготовки «Медицина». Програма навчальної дисципліни складена відповідно до таких нормативних документів:

1.1. Положення про робочу навчальну програму дисципліни розроблено у відповідності до «Положення про організацію освітнього процесу» у Львівському національному медичному університеті імені Данила Галицького, ухваленого Вченою Радою університету 18.02.2015 р., протокол № 1-ВР та наказів ректора щодо удосконалення організації навчального процесу. Метою Положення є унормування змісту, обсягів, послідовності та організаційних форм вивчення дисципліни студентами, а також форм і засобів поточного і підсумкового контролю знань

1.2. Робоча навчальна програма дисципліни - є нормативним документом університету, що розробляється колективом кафедри для кожної навчальної дисципліни на основі галузевого стандарту вищої освіти відповідно до навчального плану (згідно наказу МОЗ України від 08.07.2010 р. № 541 «Про внесення змін до навчального плану підготовки фахівців освітньо-кваліфікаційного рівня «спеціаліст» кваліфікації «лікар-стоматолог» у вищих навчальних закладах IV рівня акредитації за спеціальністю «стоматологія», затвердженого наказом МОЗ України від 07.12.2009 р. № 929).

1.3. Робоча навчальна програма забезпечує відповідність змісту галузевих стандартів вищої освіти через безпосередній зв'язок змісту дисципліни з цілями вищої освіти (уміннями та здатностями фахівця, що визначені в ОКХ); відповідність ліцензійним та акредитаційним умовам та вимогам; відповідність «Стандартам і рекомендаціям щодо забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти»; можливість використання дисциплінарних компетенцій як інформаційної бази для формування засобів діагностики; однозначність критеріїв оцінювання навчальних досягнень (згідно наказу МОЗ України від 31.01.2003 р. № 148 «Про заходи щодо

реалізації положень Болонської декларації у системі вищої медичної та фармацевтичної освіти»).

1.4. Робоча навчальна програма дисципліни за своїм змістом є документом, що визначає обсяги знань, які повинен опанувати студент відповідно до вимог освітньо-кваліфікаційної характеристики майбутнього фахівця, алгоритм вивчення навчального матеріалу дисципліни з урахуванням міждисциплінарних зв'язків, що виключає дублювання навчального матеріалу при вивченні спільних для різних курсів проблем, необхідне методичне забезпечення, складові та «технологію» оцінювання знань студентів (згідно рекомендацій щодо розроблення навчальних програм навчальних дисциплін, затверджених наказом МОЗ України від 24.03.2004 р. № 152 «Про затвердження рекомендацій щодо розроблення навчальних програм навчальних дисциплін», зі змінами та доповненнями, внесеними наказом МОЗ України від 12.10.2004 р. № 492 «Про внесення змін та доповнень до рекомендацій щодо розроблення навчальних програм навчальних дисциплін»).

1.5. Робоча навчальна програма як нормативний документ, що закладає ідеологію змісту освіти та організації навчального процесу, визначає навчально-методичні засади діяльності кафедри ортопедичної стоматології, на її основі розробляються усі навчально-методичні матеріали для забезпечення освітнього процесу.

Завданням вищої медичної школи є формування всебічно розвинених, високоосвідчених фахівців, здатних постійно вдосконалювати свою лікарську майстерність. Поряд із здобуванням різнобічних теоретичних знань з основних стоматологічних дисциплін, невід'ємною складовою навчального процесу є вироблення уміння практично застосовувати ці знання безпосередньо в клініці. Лікар-стоматолог повинен не лише вміти надати висококваліфіковану стоматологічну допомогу, але і володіти основними засадами догляду за хворими, підтримання санітарно-гігієнічного режиму, досконало орієнтуватися в особливостях організаційної роботи різних лікувально-профілактичних установ, вміти грамотно вести санітарно-

просвітницьку роботу. Цього можна досягнути лише шляхом безпосередньої участі у роботі всіх ланок стоматологічної поліклініки. Самостійне виконання функціональних обов'язків помічника стоматолога-ортопеда під час виробничої практики – перший крок на цьому шляху.

2. Структура та зміст робочої навчальної програми

2.1. Складові робочої навчальної програми

Робоча навчальна програма розробляється за такою структурою:

- **Опис навчальної дисципліни**
- **Мета та завдання навчальної дисципліни**
- **Програма навчальної дисципліни**
- **Тематика виробничої практики**
- **Індивідуальні завдання**
- **Методи навчання**
- **Методи контролю**
- **Розподіл балів, які отримують студенти**
- **Методичне забезпечення**
- **Перелік питань, що виносяться на підсумковий контроль**
- **Рекомендована література**
- **Інформаційні ресурси.**

2.2. Зміст розділів робочої навчальної програми.

2.2.1. Опис навчальної дисципліни.

«Виробнича лікарська практика з ортопедичної стоматології» для студентів стоматологічного факультету за спеціальністю 7.110106

«Стоматологія», кваліфікація - лікар

Назва практики	Кількість тижнів	Кількість кредитів/ годин	Рік навчання, семестр	Вид контролю
Виробнича лікарська практика з ортопедичної стоматології	2	2 кредити, 60 год	IV курс 8 сем.	Диференційований залік

Виробнича практика для студентів ІУ курсу стоматологічного факультету проводиться в ортопедичному відділенні стоматологічної поліклініки протягом 10 робочих днів. Тривалість робочого дня - 6 годин (при 5-денному робочому тижні). Загальна кількість годин - 60.

2.2.2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета виробничої практики

Знайомство з роботою ортопедичного відділення або стоматологічного кабінету та зуботехнічної лабораторії стоматполіклініки області, міста чи району, а також у досягненні основних кінцевих цілей, визначених у освітньо-професійній програмі підготовки спеціаліста за спеціальністю 7.110106 «Стоматологія».

Завдання виробничої практики

Освоїти практичні та мануальні навички в роботі ортопеда-стоматолога під час прийому пацієнтів в стоматологічному кабінеті або ортопедичному відділенні стоматологічної поліклініки.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен:

ЗНАТИ: загальні принципи структури та діяльності стоматологічної поліклініки: організацію стоматологічної служби у відділенні та поліклініці; організацію роботи ортопедичного відділення і зуботехнічної лабораторії; форми ведення обліково-звітної документації; порядок оформлення робіт; порядок виписування і зберігання медикаментів, інструментів та зуботехнічних матеріалів; організацію і проведення серед населення санітарно-просвітницької роботи; показання до зубного протезування, методи підготовки порожнини рота до ортопедичних втручань; клініку і методи ортопедичного лікування патології твердих тканин зуба; захворювань пародонту патологічного стирання, патології скронево-нижньощелепного суглоба; клініку і методи ортопедичного лікування при частковій та повній втраті зубів.

ВМІТИ: збирати анамнез стоматологічних пацієнтів; проводити клінічне обстеження ротової порожнини щелепно-лищевої ділянки; поставити діагноз; вибрати план і метод лікування, передбачаючи необхідність санації порожнини рота; заповнити історію хвороби; проводити клінічні етапи виготовлення знімних і незнімних конструкцій, протезів (усі види штучних коронок, мостоподібних протезів, повних і неповних пластинкових протезів, фіксуючих шин при пародонтиті); виправляти помилки, допущені на попередніх клінічних етапах; організувати і прочитати лекцію чи провести бесіду на санітарно-просвітницьку тему.

Під час проходження практики студенти повинні набути і закріпити наступні практичні навички: препарування зубів під усі види штучних коронок (металеві, комбіновані та пластмасові, фарфорові тощо); підбір стандартної ложки; отримання робочих і допоміжних відбитків з використанням різних відбиткових матеріалів; припасування індивідуальних ложок та одержання функціональних відбитків; визначення центральної оклюзії різними методами (за допомогою воскових шаблонів і дентаблоків); перевірка конструкцій знімних і незнімних протезів і виправлення помилок, допущених на попередніх клінічних етапах; перевірка та здача знімних і незнімних протезів хворим.

2.2.3. Програма навчальної дисципліни «Виробнича лікарська практика з ортопедичної стоматології»

Розділ 1. Діагностика в ортопедичній стоматології.

Тема 1. Особливості збору анамнезу, послідовність огляду пацієнта. Біомеханіка зубощелепної системи. Види оклюзії. Контакти зубів при центральній оклюзії. Артикуляція (6 год.).

Тема 2. Інструментальні та спеціальні методи дослідження в ортопедичній стоматології. Рентгенологічні методи дослідження. Електроміографія. Асептика та антисептика, дезинфекція та стерилізація інструментів, відбитків. Запобігання поширенню інфекційних захворювань у стоматологічній клініці (6 год.).

Студенти повинні правильно і повноцінно зібрати анамнез у пацієнтів, послідовно виконувати практичні маніпуляції при огляді хворих. Студенти повинні знати біомеханіку зубощелепної системи, правильно трактувати свої дії при визначенні центральною оклюзії.

Також студенти повинні правильно пояснювати пацієнтам, для чого потрібні додаткові методи дослідження в ортопедичній стоматології. Студенти повинні виконувати всі правила асептики та антисептики в стоматологічному кабінеті.

Орієнтований перелік питань:

1. Анамнез і огляд пацієнта в ортопедичному відділенні стоматологічної поліклініки.
2. Інструментальні та спеціальні методи обстеження ортопедичних хворих.
3. Асептика, антисептика та профілактика інфекційних захворювань в стоматологічному кабінеті.
4. Оклюзія, види оклюзій, центральна оклюзія та артикуляція.

Розділ 2. Знеболення в ортопедичній стоматології.

Тема 3. Знеболення. Види знеболення при препаруванні твердих тканин зубів. Інструментарій, фармакологічні препарати. Фармакодинамічні особливості препаратів, що використовуються в ортопедичній стоматології для знеболювання твердих тканин зуба. Можливі помилки та ускладнення при проведенні знеболення. Перша допомога при критичних та невідкладних станах (6 год.).

Студенти повинні вміти виконувати різні види анестезій при препаруванні твердих тканин зуба і повинні правильно аналізувати фармакодинамічні особливості анестетиків, повинні вміти правильно подавати першу допомогу пацієнтам при ускладненнях під час проведення анестезій.

Орієнтований перелік питань:

1. Види анестетиків, що використовуються в ортопедичній стоматології.
2. Фармакологічна дія цих препаратів.
3. Помилки та ускладнення при проведенні знеболення.

4. Надання першої допомоги при невідкладних станах в стоматологічному кабінеті.

Розділ 3. Методи лікування захворювань СНЩС в ортопедичній стоматології.

Тема 4. Анатомічні особливості скронево-нижньощелепного суглоба. Основні структурні елементи та їх функціональне значення. Рухи нижньої щелепи у вертикальному, сагітальному та трансверзальному напрямках. Фази жувальних рухів за Гізі. Групи жувальних м'язів та їх функції в нормі (6 год.)

Студенти повинні правильно проводити обстеження пацієнтів із захворюваннями СНЩС, вміти аналізувати та проводити диференційну діагностику при цих видах захворювання. Також студенти повинні знати різні види кап, що застосовуються при лікуванні захворювань СНЩС.

Орієнтований перелік питань:

1. Будова СНЩС, основні структурні елементи.
2. Групи жувальних м'язів, їх функція в суглобі.
3. Фази жувальних рухів за Гізі.

Розділ 4. Ортопедичне лікування при захворюваннях пародонта.

Тема 5. Будова та функції пародонта. Трансформація жувального тиску. Будова та функції періодонта. Рухомість зубів, діагностичне значення. Методи обстеження хворого в клініці ортопедичної стоматології із захворюваннями пародонта (6 год.).

Тема 6. Рухомість і податливість слизової оболонки порожнини рота. Маргінальний пародонт. Анатомія зубоясеневого з'єднання. Особливості незнімних зубних протезів, що використовуються при протезуванні хворих на пародонтит і пародонтоз (6 год.).

Студенти повинні вміти правильно обстежувати пародонтологічних хворих, знати стадії рухомості зубів, особливості обстеження пацієнтів із пародонтозом, повинні правильно аналізувати при виборі незнімних шинуючих конструкцій.

Також студенти повинні вміти виконувати різні види препарування під шинуючі конструкції.

Орієнтований перелік питань:

1. Періодонт і пародонт, будова та функції.
2. Рухомість зубів (I-IV стадія за Ентіним).
3. Пародонтит і пародонтоз.
4. Види шинуючих конструкцій при захворюваннях тканин пародонта.

Розділ 5. Незнімне протезування.

Тема 7. Відбитки та їх класифікація. Матеріали, що використовуються для їх отримання. Ускладнення при отриманні відбитків та їх запобігання. Штучні коронки. Помилки та ускладнення при їх виготовленні. Показання до покриття зуба короною. Класифікація коронок. Матеріали, що використовуються для виготовлення штучних коронок (6 год.).

Тема 8. Класифікація дефектів зубних рядів за Кеннеді. Їх значення в клініці ортопедичної стоматології. Прикус. Фізіологічний та патологічний прикус. Мостоподібні зубні протези. Покази та протипокази до їх застосування. Порівняльна характеристика паяних, непаяних та суцільнолитих мостоподібних протезів (6 год.).

Студенти повинні знати види відбиткових матеріалів, що використовуються при незнімних конструкціях, а також види коронок, їх класифікацію, вміти проводити диференційну діагностику та конкретизувати вибір незнімних конструкцій при різних видах дефектів зубів і зубних рядів.

Орієнтований перелік питань:

1. Відбиткові матеріали.
2. Види штучних коронок, матеріали для їх виготовлення.
3. Класифікація зубних рядів за Кеннеді.
4. Мостоподібні протези, різновидності їх конструкцій.

Розділ 6. Знімне протезування.

Тема 9. Часткові знімні протези. Методи фіксації часткових знімних протезів. Опорні зуби, їх значення для фіксації протезів. Кламерна лінія. Класифікація кламерів. Бюгельні протези. Покази та протипокази до виготовлення бюгельних протезів, їх конструкції. Класифікація, системи Нея. Телескопічне кріплення (6 год.).

Тема 10. Класифікація беззубних щелеп та їх анатомічні особливості. Повні пластинкові знімні протези. Класифікація стану слизової оболонки беззубних щелеп. Класифікація відбитків для виготовлення повних знімних протезів, відбиткові маси, їх властивості. Клініко-лабораторні етапи виготовлення повних знімних протезів (6 год.)

Студенти повинні вміти правильно вибрати знімну конструкцію протезів при різних видах дефектів зубних рядів і податливості слизової оболонки, знати правильний вибір відбиткових матеріалів при різних типах слизової оболонки, розробити правильний алгоритм ортопедичного лікування в стоматологічному кабінеті.

Орієнтований перелік питань:

1. Часткові знімні протези.
2. Опорні зуби, види кламерів, їх класифікації.
3. Бюгельні протези.
4. Класифікація системи Нея.
5. Телескопічне кріплення.
6. Класифікація беззубих щелеп.
7. Класифікація типу слизової оболонки.
8. Класифікація відбиткових матеріалів для знімних конструкцій протезів.
9. Клініко-лабораторні етапи виготовлення знімних протезів.

Лекційні заняття навчальною програмою виробничої практики не передбачано.

2.2.4 Тематика навчальної дисципліни «Виробнича лікарська практика з ортопедичної стоматології» (60 годин).

№/п.	Т Е М А	К-ть годин
1.	Особливості збору анамнезу, послідовність огляду пацієнта. Біомеханіка зубощелепної системи. Види оклюзії. Контакти зубів при центральній оклюзії. Артикуляція.	6
2.	Інструментальні та спеціальні методи дослідження в ортопедичній стоматології. Рентгенологічні методи дослідження. Електроміографія. Асептика та антисептика, дезінфекція та стерилізація інструментів. Запобігання поширенню інфекційних захворювань у стоматологічній клініці.	6

3.	Знеболення. Види знеболення при препаруванні твердих тканин зубів. Інструментарій, фармакологічні препарати. Фармакодинамічні особливості препаратів, що використовуються в ортопедичній стоматології. Можливі помилки та ускладнення при проведенні знеболення. Перша допомога при критичних та невідкладних станах.	6
4.	Анатомічні особливості скронево-нижньощелепного суглоба. Основні структурні елементи та їх функціональне значення. Рухи нижньої щелепи у вертикальному, сагітальному та трансверзальному напрямках. Фази жувальних рухів за Гізі. Групи жувальних м'язів та їх функції в нормі.	6
5.	Будова та функції пародонта. Трансформація жувального тиску. Будова та функції періодонта. Рухомість зубів, діагностичне значення. Методи обстеження хворого в клініці ортопедичної стоматології із захворюваннями пародонта.	6
6.	Рухомість і податливість слизової оболонки порожнини рота. Маргінальний пародонт. Анатомія зубоясеневого з'єднання. Особливості незнімних зубних протезів, що використовуються при протезування хворих на пародонтит і пародонтоз.	
7.	Відбитки та їх класифікація. Матеріали, що використовуються для їх отримання. Ускладнення при отриманні відбитків та їх запобігання. Штучні коронки. Показання до покриття зуба коронкою. Класифікація коронок. Матеріали, що використовуються для виготовлення штучних коронок.	6
8.	Класифікація дефектів зубних рядів за Кеннеді. Їх значення в клініці ортопедичної стоматології. Прикус. Фізіологічний та патологічний прикус. Мостоподібні зубні протези. Покази та протипокази до їх застосування. Порівняльна характеристика паяних, непаяних та суцільнолитих мостоподібних протезів.	6
9.	Часткові знімні протези. Методи фіксації часткових знімних протезів. Опорні зуби, їх значення для фіксації протезів. Кламерна лінія. Класифікація кламерів. Бюгельні протези. Покази та протипокази до виготовлення бюгельних протезів, їх конструкції. Класифікація. Система Нея. Телескопічне кріплення.	6
10.	Класифікація беззубних щелеп та їх анатомічні особливості. Повні пластинкові знімні протези. Класифікація стану слизової оболонки беззубних щелеп. Класифікація відбитків для виготовлення повних знімних протезів, відбиткові маси, їх властивості. Клініко-лабораторні етапи виготовлення повних знімних протезів.	6
	Разом	60

2.2.5. Індивідуальні завдання

Навчальною програмою виробничої практики індивідуальні завдання не передбачені.

2.2.6. Методи навчання

Студенти 4 курсу стоматологічного факультету під час проходження виробничої практики працюють на сучасних стоматологічних установках і на пацієнтах закріплюють теоретичні знання та практичні навички під керівництвом ортопедів-стоматологів. Досвідчені фахівці стоматологічних поліклінік допомагають студентам у виконанні протезних робіт ортопедичним хворим, разом зі студентами аналізують конструкції протезів, а також розбирають їхні помилки та шляхи їх усунення. Студенти протягом 6 год. в ортопедичному відділенні або в стоматологічному кабінеті також спілкуються з медичним обслуговуючим персоналом і мають можливість проводити профілактичні бесіди зі своїми пацієнтами.

2.2.7. Методи контролю

Система оцінювання практики складається з суми балів за виконання студентом практичних навичок, які перевіряються безпосереднім керівником від бази практики (максимум 120 балів - мінімум 72 бали), та балів за підсумковий контроль, що виставляється при проведенні диференційованого заліку (максимум 80 балів - мінімум 50 балів) керівником практики від університету.

Бали з дисципліни незалежно конвертуються як в шкалу ECTS, так і в 4-бальну шкалу. Бали шкали ECTS у 4-бальну шкалу не конвертуються і навпаки.

Бали студентів, які навчаються за однією спеціальністю, ранжуються за шкалою ECTS таким чином:

Оцінка ECTS	Статистичний показник
A	Найкращі 10 % студентів
B	Наступні 25 % студентів
C	Наступні 30 % студентів
D	Наступні 25 % студентів
E	Останні 10 % студентів

Бали з практики для студентів, які успішно виконали програму конвертуються у традиційну 4-ри бальну шкалу за абсолютними критеріями:

Бали з дисципліни	Оцінка за 4-ри бальною шкалою
Від 170 до 200 балів	5
Від 140 до 169 балів	4
Від 139 до мінімальної 122 балів	3
Нижче 122 (мінімальної кількості) балів, яку повинен набрати студент	2

2.2.8. Розподіл балів, які отримують студенти

Контрольні заходи включають поточний і підсумковий контроль за виробничу практику.

Поточний контроль здійснюється під час проведення практики і має на меті перевірку засвоєння студентами практичних навичок з ортопедичної стоматології. Студенти під контролем ортопедів-стоматологів відпрацьовують практичні навички на пацієнтах і записують свої результати, які конвертуються в бали у щоденниках, згідно методичних рекомендацій.

Конвертація практичних навичок студентів у бальну систему

№	Назва уміння, практичної навички	Оцінка у балах (від 3 до 5)
1.	Проведена анестезія	
2.	Відпрепаровано зубів під коронки	
3.	Знято відбитків стандартною ложкою	
4.	Виготовлено тимчасових коронок	
5.	Визначено центральних оклюзій при частковій відсутності зубів	
6.	Припасовка коронок	
7.	Фіксовано цементом штамповану металеву коронку	
8.	Фіксовано цементом пластмасову коронку	
9.	Фіксовано цементом суцільнолиту металеву коронку	
10.	Фіксовано цементом металокерамічну коронку	
11.	Фіксовано мостоподібних протезів	
12.	Перевірено конструкцій знімних протезів (часткових)	
13.	Виготовлено вкладок (у т.ч. куксово-кореневих)	
14.	Припасовано і накладено часткових знімних пластинкових протезів	
15.	Виготовлено індивідуальних ложок	
16.	Знято відбитків індивідуальною ложкою	
17.	Визначено центральне співвідношення при повній втраті зубів	
18.	Перевірено конструкцій повних знімних протезів	
19.	Припасовано і накладено повних знімних протезів	
20.	Корекція знімних пластинкових протезів	
21.	Зняття коронок	
22.	Зняття мостоподібних протезів	
23.	Проведено бесід за санітарно-просвітницькою темою	
24.	Присутність на операціях з імплантації	
	Разом	72-120 балів

Максимальна кількість балів, яку може набрати студент за виробничу практику (поточний контроль) дорівнює 120 балам. Вона вираховується шляхом складання кількості балів на кількість практичних навичок ($5 \times 24 = 120$).

Середня кількість балів, яку може набрати студент за час проходження практики з даної дисципліни дорівнює 96 балів. Вона вираховується шляхом складання кількості балів на кількість практичних навичок ($4 \times 24 = 96$).

Мінімальна кількість балів, яку може набрати студент, вираховується шляхом складання кількості балів на кількість практичних навичок ($3 \times 24 = 72$), при цьому для допуску до здачі диференційованого заліку студент повинен мінімально набрати 72 бали. Якщо студент під час проходження

практики набирає менше, ніж 72 бали, то він до здачі диференційованого заліку не допускається.

5 балів - отримує студент, який усно чи письмово виклав запропоновану маніпуляцію та ґрунтовно описав її на достатньо високому теоретичному рівні, а також продемонстрував засвоєння практичної навички у повному обсязі.

4 балів - отримує студент, який усно чи письмово виклав запропоновану маніпуляцію та надав їй теоретичний опис, але допустив при цьому несуттєві помилки. Обсяг продемонстрованої практичної навички був достатнім.

3 балів - отримує студент, який усно чи письмово виклав запропоновану маніпуляцію та надав їй теоретичний опис, але допустив при цьому суттєві помилки. Студент може продемонструвати практичну навичку лише на найпростішому рівні.

Навичка вважається не зарахованою, якщо студент усно чи письмово не виклав запропоновану маніпуляцію та/або не надав їй достатній теоретичний опис. Студент не засвоїв практичну навичку в процесі виробничої практики.

Керівник від бази практики щоденно аналізує та здійснює контроль роботи студентів у відділеннях (студент не повинен мати пропусків), якість ведення щоденника, якість оволодіння практичними навичками визначеними переліком, застосування принципів етики та деонтології у практиці лікаря.

Перед демонстрацією вміння чи практичної навички студент детально описує та обслуговує методику її проведення безпосередньому керівнику від бази практики. Після опису маніпуляції та інформування пацієнта, студент може бути допущеним до її виконання в клініці під контролем керівника протягом виробничої практики. На закінчення практики при написанні характеристики на студента-практиканта слід відображати такі показники: рівень теоретичної підготовки, оволодіння практичними навичками, знання рецептури, дотримання основ деонтології та етики, ставлення студента до оволодіння практичними навичками. Характеристика повинна бути завірена

печаткою лікувального закладу, де проводилась виробнича практика. Наявність заповненого відповідно форми та завіреного підписом безпосереднього керівника від бази практики щоденника та підсумкового звіту є обов'язковим для допуску студента до підсумкового заняття (диференційованого заліку).

Підсумки виробничої практики заповнюються представниками від кафедри ортопедичної стоматології ЛНМУ ім. Данила Галицького.

Підсумковий контроль(диференційований залік)

Підсумковий контроль студенти 4 курсу стоматологічного факультету складають в останній день практики комісії, до складу якої входять керівники практики від Університету і, за можливості, від виробничих баз практики (стоматологічних поліклінік). До захисту практики на підсумковому заняття допускається студент, який на 100% виконав програму виробничої практики, надав обгрунтовані відповіді на запитання щодо змісту щоденника, та набрав мінімальну кількість балів за поточне проходження практики (72 бали), представив звіт за практику та позитивну характеристику загального керівника від бази практики. Після цього студенти отримують буклети з тестовими завданнями для написання диференційованого заліку.

Тестові завдання складені на основі банку тестових даних «Крок-2» «Стоматологія», які допущені МОЗ України 2010-2015 р.р.

Тестові завдання в кількості 80 шт. складені і екзаменаційні буклети. Крім того, додаються бланки відповідей для студентів. Тестові завдання повністю охоплюють всі основні розділи ортопедичної стоматології протягом навчання на II-IV курсах стоматологічного факультету.

Тестові завдання складені коректно, чітко сформульовані, легко читаються. Кожне завдання має 5 відповідей, з яких тільки одна правильна.

Розподіл тестових завдань проведений згідно рекомендацій Центру тестувань (матеріалознавство - 5%, знечулення - 5%, невідкладні стани - 5%, загальні питання - 5%, щелепно-лицева ортопедія - 25%, вкладки і незнімні протези - 5%, часткове - 25% і повне протезування - 25%.

Критерії оцінки знань студентів при розв'язанні тестових завдань:

- «відмінно» - від 70 до 80 правильних відповідей, тобто від 87-100% тестових завдань;
- «добре» - від 60 до 69 правильних відповідей, тобто від 75-86% тестових завдань;
- «задовільно» - від 50 до 59 правильних відповідей, тобто від 63-74% тестових завдань;
- «незадовільно» - менше 50 правильних відповідей, тобто менше 62% тестових завдань.

Оцінка за практику складається з суми балів за виконання студентом практичних навичок, які перевіряються безпосереднім керівником від бази практики (максимум 120 балів - мінімум 72 бали), та балів за підсумковий контроль, що виставляються при проведенні диференційованого заліку (максимум 80 балів - мінімум 50 балів).

Бали з дисципліни незалежно конвертуються як в шкалу ECTS, так і в 4-бальну шкалу.

Оцінка за практику заноситься керівником від університету до щоденника, залікові книжки студента і заліково-екзаменаційну відомість. Впродовж трьох днів після закінчення практики керівник від університету подає відомості до стоматологічного деканату і звіт про проведення практики - до відділу практики медичного університету.

**ЗРАЗОК ЩОДЕННИКА З ВИРОБНИЧОЇ ПРАКТИКИ СТУДЕНТА
IV КУРСУ СТОМАТОЛОГІЧНОГО ФАКУЛЬТЕТУ
ЛНМУ ім. ДАНИЛА ГАЛИЦЬКОГО**

ЩОДЕННИК

**з навчальної дисципліни
«Виробнича лікарська практика з ортопедичної стоматології»**

студента _____ групи IV курсу стоматологічного факультету

_____ (П.І.Б.)

На базі _____

з _____ 200__ р. до _____ 200__ р.

Керівник (від бази) _____

Керівник (від медичного університету) _____

Зразок підсумкового звіту студента

При виконанні практичних навичок під час лікарської практики з ортопедичної стоматології в обсязі помічника ортопеда-стоматолога студента IV курсу _____ групи стоматологічного факультету ЛНМУ ім. Данила Галицького _____ (П.І.Б.).

На базі _____

з _____ 20__ р. до _____ 20__ р.

№	Перелік	Кількість фактично відпрацьовано
1.	Кількість відпрацьованих днів	10
2.	Прийнято хворих: всього первинних	— —

Конвертація практичних навичок студентів у бальну систему

№	Назва уміння, практичної навички	Оцінка у балах (3 - 5)	Підпис безпосеред. керівника практики
1.	Проведена анестезія		
2.	Відпрепаровано зубів під коронки		
3.	Знято відбитків стандартною ложкою		
4.	Виготовлено тимчасових коронок		
5.	Визначено центральних оклюзій при частковій відсутності зубів		
6.	Припасовка коронок		
7.	Фіксовано цементом штамповану металеву коронку		
8.	Фіксовано цементом пластмасову коронку		
9.	Фіксовано цементом суцільнолиту металеву коронку		
10.	Фіксовано цементом металокерамічну коронку		
11.	Фіксовано мостоподібних протезів		
12.	Перевірено конструкцій знімних протезів (часткових)		
13.	Виготовлено вкладок (у т.ч. куксово-кореневих)		
14.	Припасовано і накладено часткових знімних пластинкових протезів		
15.	Виготовлено індивідуальних ложок		
16.	Знято відбитків індивідуальною ложкою		
17.	Визначено центральне співвідношення при повній втраті зубів		
18.	Перевірено конструкцій повних знімних протезів		
19.	Припасовано і накладено повних знімних протезів		
20.	Корекція знімних пластинкових протезів		
21.	Зняття коронок		
22.	Зняття мостоподібних протезів		
23.	Проведено бесід за санітарно-просвітницькою темою		
24.	Присутність на операціях з імплантації		
	Разом		

Підсумковий контроль практичних навичок	Сума балів		Підпис керівника від університету
	Бали	Оцінка	
Оцінка за диференційований залік	Бали	Оцінка	Підпис керівника від університету

2.2.9. Методичне забезпечення

Під час проходження виробничої практики з ортопедичної стоматології студенти 4 курсу стоматологічного факультету забезпечені методичною вказівкою «Лікарська практика з ортопедичної стоматології», в якій чітко

вказані обов'язки студентів, зразок щоденника, характеристики і підсумкового звіту по закінченні практики.

2.2.10. Перелік питань, що виносяться на підсумковий контроль

1. Відбиткові матеріали.
2. Види штучних коронок, матеріали для їх виготовлення.
3. Класифікація зубних рядів за Кеннеді.
4. Мостоподібні протези, різновидності їх конструкцій.
5. Часткові знімні протези.
6. Опорні зуби, види кламерів, їх класифікації.
7. Бюгельні протези.
8. Класифікація системи Нея.
9. Телескопічне кріплення.
10. Класифікація беззубих щелеп.
11. Класифікація типу слизової оболонки
12. Порівняльна характеристика паяних, непаяних та суцільнолитих мостоподібних протезів.
13. Анамнез і огляд пацієнта в ортопедичному відділенні стоматологічної поліклініки.
14. Інструментальні та спеціальні методи обстеження ортопедичних хворих.
15. Асептика, антисептика та профілактика інфекційних захворювань.
16. Знеболення. Види знеболення при препаруванні твердих тканин зубів. Інструментарій, фармакологічні препарати.
17. Фармакологічні особливості препаратів, що використовуються в ортопедичній стоматології.
18. Можливі помилки та ускладнення при проведенні знеболення.
19. Перша допомога при критичних та невідкладних станах.
20. Будова СНЩС, основні структурні елементи.
21. Групи жувальних м'язів, їх функція в суглобі.
22. Фази жувальних рухів за Гізі.

23. Періодонт і пародонт, будова та функції.
24. Рухомість зубів (I-IV стадія за Ентіним).
25. Пародонтит і пародонтоз.
26. Види шинуючих конструкцій при захворюваннях тканин пародонта.
27. Клініко-лабораторні етапи виготовлення металокерамічної коронки.
28. Клініко-лабораторні етапи виготовлення металокерамічного мостоподібного протеза.
29. Клініко-лабораторні етапи виготовлення часткового пластинкового знімного протеза.
30. Клініко-лабораторні етапи виготовлення повного пластинкового знімного протеза.

2.2.11 РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна:

1. Абдурахманов А.И., Курбанов О.Р. Материалы и технологии в ортопедической стоматологии. - Учебник. - М.: Медицина, 2002. - 208 с.
2. Аболмасов А.Г., Аболмасов Н.Н. Ортопедическая стоматология. - М.: Мед. Пресс-информ, 2002. - 576 с.
3. Власенко А.З., Стрелковський К.М. Зуботехнічне матеріалознавство /За ред. професора Фласа П.С. - К.: Здоров'я, 2004. - 332 с.
4. Король М.Д., Рамусь М.Д. Клінічні та лабораторні особливості виготовлення металокерамічних зубних протезів. - Вінниця: Нова книга, 2005. - 272 с.
5. Пропедевтика ортопедичної стоматології /За ред. професора Короля М.Д. - Вінниця: Нова книга, 2005. - 240 с.
6. Рожко М.М., Неспрядько В.П. Ортопедична стоматологія. - К.: Книга плюс, 2003. - 552 с.
7. Рожко М.М., Неспрядько В.П. Зубопротезна техніка. - К.: Книга плюс, 2006. - 543 с.
8. Стрелковський К.М., Власенко А.З., Філіпчук Й.С. Зуботехнічне матеріалознавство, К., "Здоров'я", 2004, 329 с..

9. Трезубов В.Н., Мишкев Л.М., Незнанова Н.Ю., Фишев С.Б. Ортопедическая стоматология, С-Петербург, «СпецЛит», 2003, 367 с..

Додаткова:

1. Артюшкевич А.С., Трофимова Е.К., Латышева С.В. Клиническая периодонтология, Минск, «Ураджай», 2002, 300 с..
2. Варес Э.Я., Нагурный В.А. Руководство по изготовлению стоматологических протезов и аппаратов из термопластов медицинской чистоты, Донецк-Львов, 2002, 276 с..
3. Гумецький Р.А., Завадка О.Є. Психологічна і медикаментозна підготовка пацієнтів у стоматологічній практиці, Львів, “Наутіліус”, 2000, 233 с.
4. Гумецький Р.А., Рожко М.М. Ускладнення від місцевої анестезії у щелепно-лицевій ділянці, Львів, “Наутіліус”, 2000-2002, т.1-т.3, 694 с.
5. Данилевский Н.Ф., Бориснко А.В. Заболевания пародонта, К., «Здоров'я», 2000, 462 с.
6. Ковальчук Л.Я., Гнатів В.В. Анестезіологія, реанімація та інтенсивна терапія невідкладних станів, Тернопіль, “Укрмедкниги”, 2003, 323 с..
7. Копейкин В.Н., Демпер Л.М. Зубопротезная техника, М., «Триада-Х», 2003, 400 с..
8. Луцик О.Д., Макеев В.Ф. Атлас мікроанатомії органів ротової порожнини, Львів, “Наутіліус”, 1999, 208 с..
9. Сай В.Г., Кузів С.П., Пасько О.О. Періодонтити, Львів, 2003, 198 с..
10. Сивовол С.И. Симптомы, синдромы, эпонимные болезни челюстно-лицевой области, головы и шеи, Харьков, 2000, 207 с..
11. Сивовол С.И. Клинические аспекты пародонтологии, Харьков, «Фолио», 2001, 166 с.
12. Сивовол С.И. Отраженные артро-миофасциальные боли и парестезии в челюстно-лицевой области, Харьков, «Торнадо», 2002, 111 с..

2.2.12. Інформаційні ресурси

При написанні робочої програми навчальної дисципліни «Лікарська практика з ортопедичної стоматології» використовувались такі нормативні документи:

1. Положення про робочу навчальну програму у ЛНМУ ім. Данила Галицького (18.02.2015 р., протокол № 1-ВР).
2. Положення про практику у ЛНМУ ім. Данила Галицького (16.09.2015 р., протокол № 8-ВР).

Крім того, було використано більше 20 джерел по загальній стоматології, а також інтернет-ресурси.

Оцінювання поточної навчальної діяльності. Під час оцінювання засвоєння практичних навичок за поточну навчальну діяльність студенту виставляють оцінки за 4-ри бальною (традиційною) шкалою з урахуванням затверджених критеріїв оцінювання, яка конвертується у 200-бальну систему згідно таблиці. При цьому враховуються усі види практичних робіт, передбачені навчальною програмою. Студент має отримати позитивні оцінки за практичні навички.

Розрахунок кількості балів проводиться на підставі отриманих студентом оцінок за традиційною шкалою під час вивчення дисципліни впродовж виробничої практики шляхом обчислення середнього арифметичного (СА), округленого до двох знаків після коми. Отримана величина конвертується у бали за багатобальною шкалою таким чином:

$$x = \frac{CA \times 200}{5}$$

Для зручності наведено таблицю перерахунку за 200-бальною шкалою:

Перерахунок середньої оцінки за поточну діяльність у багатобальну шкалу для дисциплін, що завершуються заліком (диференційованим заліком)

4-бальна шкала	200-бальна шкала	4-бальна шкала	200-бальна шкала	4-бальна шкала	200-бальна шкала	4-бальна шкала	200-бальна шкала
5	200	4.45	178	3.92	157	3.37	135
4.97	199	4.42	177	3.89	156	3.35	134
4.95	198	4.4	176	3.87	155	3.32	133
4.92	197	4.37	175	3.84	154	3.3	132
4.9	196	4.35	174	3.82	153	3.27	131
4.87	195	4.32	173	3.79	152	3.25	130
4.85	194	4.3	172	3.77	151	3.22	129
4.82	193	4.27	171	3.74	150	3.2	128
4.8	192	4.24	170	3.72	149	3.17	127
4.77	191	4.22	169	3.7	148	3.15	126

4.75	190
4.72	189
4.7	188
4.65	186
4.62	185
4.6	184
4.57	183
4.52	181
4.5	180
4.47	179

4.19	168
4.17	167
4.14	166
4.09	164
4.07	163
4.04	162
4.02	161
3.97	159
3.94	158

3.67	147
3.65	146
3.62	145
3.57	143
3.55	142
3.52	141
3.5	140
3.45	138
3.42	137
3.4	136

3.12	125
3.1	123
3.07	122
3	120
Менше 3	Не дос- татньо

Максимальна кількість балів, яку може набрати студент за поточну навчальну діяльність при вивченні дисципліни становить 200 балів.

Мінімальна кількість балів, яку повинен набрати студент за поточну навчальну діяльність для зарахування дисципліни становить 120 балів.

Для дисципліни «Лікарська практика з ортопедичної стоматології» формою підсумкового контролю є диференційований залік.

МІЖПРЕДМЕТНА ІНТЕГРАЦІЯ

I	<p>Допредметна:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Анатомія 2. Фізіологія 3. Мікробіологія 4. Неврологія 5. Гістологія 	<p>Будова органів і систем людини, їх взаємозв'язок між собою.</p> <p>Основні закономірності функціонування органів і систем організму людини.</p> <p>Основні групи мікроорганізмів, їх особливості; шляхи передачі інфекційних збудників.</p> <p>Основні закономірності іннервації голови, шиї та інших органів і систем організму людини.</p> <p>Гістологічна будова органів, їх взаємозв'язок між собою в людському організмі.</p>
II	<p>Внутрішньопредметна:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Пропедевтика ортопедичної стоматології 2. Пропедевтика терапевтичної стоматології 3. Пропедевтика хірургічної стоматології 1. Фармакологія 2. Рентгенологія 6. Внутрішні хвороби 7. Ортопедична, хірургічна, терапевтична і 	<p>Фантомний курс ортопедичної стоматології. Матеріалознавство.</p> <p>Фантомний курс терапевтичної стоматології. Матеріалознавство.</p> <p>Фантомний курс хірургічної стоматології. Основи знечулення.</p> <p>Основні групи фармацевтичних препаратів, які застосовуються в стоматології, їх особливості та фармакінетика.</p> <p>Основи рентгендіагностики в клінічній практиці.</p> <p>Основні види захворювань внутрішніх органів людини та методи їх лікування, невідкладні стани, перша допомога при невідкладних станах.</p> <p>Застосування практичних навичок при обстеженні пацієнтів різних вікових груп з</p>

	стоматологія дитячого віку, щелепно-лицева хірургія, імплантація).	різними зубощелеповими патологіями, надання їм кваліфікованої стоматологічної допомоги. Самостійне проведення анестезій та різних лікувальних маніпуляцій в порожнині рота хворих. Введення в імплантологію. Санітарно-просвітна робота в лікувальних закладах.
--	--	--

ЗМІСТ ПРОГРАМИ

виробнича «Лікарська практика в ортопедичній стоматології»

для студентів, навчання яких за спеціальністю 7.110106

«Стоматологія»

Відповідно до навчально плану проходження виробничої практики для студентів 4 курсу стоматологічних факультетів передбачено, коли студентом набуті знання з основних клінічних дисциплін (анатомії людини, гістології, фізіології, матеріалознавства в стоматології, ортопедичної, хірургічної, терапевтичної та стоматології дитячого віку, фармакології), з якими інтегрується програма виробничої практики. У свою чергу, практика формує засади подальшого вивчення студентом клінічної дисципліни - ортопедичної стоматології, що передбачає інтеграцію з цими дисциплінами «по вертикалі» та формування умінь застосовувати знання в процесі подальшого навчання та у професійній діяльності.

Організація навчального процесу здійснюється за кредитно-модульною системою відповідно до вимог Болонської системи.

Згідно з наказом МОЗ України від 07.12.2009 року № 929 обсяг навчальних годин з дисципліни: «Виробнича лікарська практика» складає:

Структура виробничої практики	Кількість годин, з них			Вид контролю	Кафедра
	Всього	Аудиторна	Самостійна		

	годин/ Кредитів ECTS	підготовка (практичні заняття)	робота студентів		
Виробнича лікарська практика Модуль 3	360 год./ 12 креди- тів	240 год.	120 год.	Поточний та підсумковий модульний контроль	
<u>Модуль 1</u> (у літній період) «Лікарська практика з терапевтичної стоматології»	90 год 3 кредити	60 год.	30 год.	Поточний та підсумковий модульний контроль	Терапевтичної стоматології
<u>Модуль 2</u> (у зимовий період) «Лікарська практика з хірургічної стоматології»	90 год. 3 кредити	60 год.	30 год.	Поточний та підсумковий модульний контроль	Хірургічної стоматології та щелепно-лицевої хірургії
<u>Модуль 3</u> (у літній період) «Лікарська практика з ортопедичної стоматології»	180 год. 6 кредитів	120 год.	60 год.	Поточний та підсумковий модульний контроль	Ортопедичної стоматології

3. Мета проходження

«Лікарської практики в ортопедичній стоматології» полягає у досягненні основних кінцевих цілей, визначених у освітньо-професійній програмі підготовки спеціаліста за спеціальністю 7.110106 «Стоматологія» і є основою для побудови змісту виробничої практики. На підставі цього сформульовано конкретні цілі до змістових модулів у вигляді певних умінь (дій), цільових завдань, що забезпечують досягнення кінцевої мети проходження виробничої практики в ортопедичному відділенні стоматологічної поліклініки або стоматкабінету.

**Структурований план проходження виробничої практики
«Лікарська практика в ортопедичній стоматології» для студентів,
навчання яких здійснюється за спеціальністю 7.110106
«Стоматологія»**

	Кількість годин, з них		
--	------------------------	--	--

Структура виробничої практики				Рік навчання	Вид контролю	
	Всього годин/ Кредити В ECTS	Аудиторна підготовка				Самостійна Робота студентів
		Лекції	Прак. занят.			
Модуль 3 (Лікарська практика в ортопедичній стоматології)	180 год. 6 кредитів	-	120 год	60	4	Поточний підсумковий контроль знань (стандартизований)

САМОСТІЙНА РОБОТА СТУДЕНТІВ
«Лікарська практика в ортопедичній стоматології» Модуля 3
(60 годин)

№/п	Т е м а	К-ть год.
1.	Сучасні матеріали для виготовлення металокерамічних і металопластмасових мостоподібних протезів.	6
2.	Імплантологія. Теоретичне ознайомлення з різновидностями імплантатів, які застосовуються при різних видах знімних і незнімних конструкціях зубних протезів.	6
3.	Анатомо-фізіологічні особливості при частковій та повній втраті зубів.	6
4.	Сучасні методи шинування при захворюваннях тканин пародонта.	6
5.	Сучасні методи ендодонтичного лікування опорних зубів і методи їх укріплення різноманітними анкерними та штифтовими конструкціями.	6
6.	Самостійне відпрацювання техніки обстежених пацієнтів.	6
7.	Самостійне відпрацювання техніки і методики знімання відбитків різними відбитковими матеріалами в залежності від виду протезів.	6
8.	Самостійне відпрацювання техніки і методики препарування зубів під різні види незнімних протезів.	6
9.	Самостійне відпрацювання техніки і методики проведення анестезій.	6
10.	Особливості ведення медичної документації стоматолога-ортопеда. Етичний кодекс лікаря-стоматолога.	6
	Разом	60

Практичний курс передбачає:

1) засвоєння теоретичного матеріалу щодо особливостей роботи стоматологічної поліклініки та основних маніпуляцій і їх відпрацювання під контролем викладача (у вигляді практичних занять та консультацій);

2) самостійна робота студента у стоматологічних відділеннях та закріплення отриманих знань та умінь у вигляді самостійних чергувань, підготовки до практичних занять, засвоєння практичних навичок, наведених у плані практичної підготовки, заповнення основної звітної документації, індивідуальна робота та підготовка до підсумкового контролю рівня знань. Види індивідуальної роботи: доповідь, реферату на практичному занятті, підготовка санітарного бюлетня, або доповідь на клінічних конференціях кафедри ортопедичної стоматології. Тривалість практичного заняття складає **6,3 академічних годин.**

Поточна діяльність студентів контролюється на практичних заняттях в ортопедичному відділенні відповідно до конкретних цілей та під час індивідуальної роботи викладача зі студентами.

Рекомендується застосовувати такі засоби рівня підготовки студентів: контроль практичних навичок, тестові питання, розв'язування ситуаційних задач.

Підсумковий модульний контроль (ПМК) засвоєння виробничої практики відбувається після завершення практичних занять. Контроль опанування передбаченим переліком практичних навичок здійснюється спільно викладачами кафедр, на базі яких проходила виробнича практика. Тривалість ПМК - 1 акад.год.

Оцінка успішності за модуль 3 «Лікарська практика в стоматології» є рейтинговою і виставляється за багатобальною шкалою з урахуванням поточної успішності та підсумкового модульного контролю і має визначення за системою ECTS та традиційною шкалою, прийнятою в Україні.

Для тих студентів, які хочуть поліпшити успішність з даної дисципліни за шкалою ECTS, підсумковий модульний контроль здійснюється відповідно до нормативних документів додатково за графіком, затвердженим у навчально відділі ЛНМУ ім.Данила Галицького.

Конвертація кількості балів за практику в оцінки за шкалами ECTS та 4-бальною (традиційною).

Кількість балів з дисципліни, яка нарахована студентам, конвертується у шкалу ECTS наступним чином:

Оцінка	Статистичний
A	Найкращі 10%
B	Наступні 25%
C	Наступні 30%
D	Наступні 25%
E	Останні 10% студентів

Відсоток студентів визначається на виборці для студентів даного курсу в межах відповідної спеціальності.

Оцінка за 4-бальною шкалою	Оцінка в балах
«5»	6 балів
«4»	5 балів
«3»	4 балів
«2»	0 балів

Оцінка з дисципліни FX, F («2») виставляється студентам, яким не зараховано модуль «Лікарська практика в ортопедичній стоматології» після її завершення.

Оцінка FX («2») виставляється студентам, які набрали мінімальну кількість балів за поточну навчальну діяльність, але не склали ПМК. Вони мають право на повторне складання підсумкового модульного контролю не більше двох разів за графіком, затвердженим ректором.

Студенти, які одержали оцінку F по завершенні практики з догляду за хворими (не виконали навчальну програму або не набрали за поточну навчальну діяльність мінімальної кількості балів), мають пройти практику повторно. Рішення приймається керівництвом ВНЗ відповідно до нормативних документів, затверджених в установленому порядку.

Форми контролю та критерії оцінювання студентів

Форми контролю і система оцінювання здійснюються відповідно до вимог програми «Сестринська практика в стоматології» та інструкції про систему оцінювання навчальної діяльності студентів при кредитно-модульній системі організації навчального процесу, затвердженої МОЗ України (2005).

Оцінка за модуль визначається як сума оцінок поточної навчальної діяльності (у балах) та оцінки підсумкового модульного контролю

(у балах), яка виставляється при оцінюванні теоретичних знань та практичних навичок відповідно до переліку, визначеного програмою дисципліни.

Максимальна кількість балів, яку студент може набрати при вивченні модуля, становить 200, в тому числі за поточну навчальну діяльність - 120 балів (60%), за результатами підсумкового модульного контролю - 80 балів (40%).

При оцінюванні **поточної** навчальної діяльності студентів з виробничої лікарської практики виставляються оцінки за 4-ри бальною (традиційною) шкалою з використанням затверджених навчальною частиною ВУЗ, в установленому порядку критеріїв оцінювання і конвертувати їх у бали за шкалою:

№/п	Модуль	Конвертація оцінок в бали				Мінімальна к-ть балів
		«5»	«4»	«3»	«2»	
1.	<u>Модуль 3</u> «Лікарська практика з Ортопедичної стоматології»	6	5	4	0	80 (4 бали x 20 днів)

логії»						
--------	--	--	--	--	--	--

Готовність студента до заняття (початковий етап) перевіряється під час його відповіді на тестові завдання, ситуаційні задачі або контрольну роботу.

Основний етап практичного заняття передбачає знайомство з роботою у клініці, опанування наведеним вище переліком практичних навичок, розв'язання ситуаційних завдань та роботу у відділеннях стоматологічної поліклініки під контролем викладача. Контроль основного етапу заняття відбувається шляхом оцінювання виконання студентом практичних навичок, аналізу його участі у діяльності стоматологічного відділення, вміння розв'язувати типові ситуаційні задачі та діяти у типових ситуаціях, як помічник ортопеда-стоматолога.

На заключному етапі заняття проводиться підсумок практичної діяльності студента, дається завдання на час виконання студентом самостійної роботи, після завершення аудиторної частини заняття, вирішуються питання заповнення звітної документації за поточний день практики. Для оцінювання засвоєння студентом теми йому пропонується дати відповідь на ситуаційне завдання. Оцінка за практичне заняття являє собою суму оцінок початкового, основного та заключного етапів.

Конвертація оцінок в бали. Максимальна кількість балів, яку може набрати студент за поточну навчальну діяльність, дорівнює 120 балам. Вона вираховується шляхом складання кількості балів, що відповідають оцінці «відмінно» на кожному практичному занятті: $20 \times 6 = 120$.

Середня кількість балів, яку може набрати студент за час проходження практики з даної дисципліни дорівнює 100 балів. Вона вираховується шляхом складання кількості балів, що відповідають оцінці «добре» на кожному практичному занятті: $20 \times 5 = 100$

Мінімальна кількість балів, яку може набрати студент при вивченні модуля, вираховується шляхом складання кількості балів, що відповідають оцінці «3» на кожному занятті: $20 \times 4 = 80$, при цьому для допуску до контролю знань та практичної підготовки після кожного із змістовних

модулів студент повинен мінімально набрати наступну кількість балів: 80. Якщо студент набирає на практичних заняттях менше, ніж 80 балів, то він до здачі ПМК (підсумковий модульний контроль) не допускається.

Одним з видів діяльності студента та його контролю з боку викладача є ведення щоденника виробничої практики, який заповнюється студентом кожного дня та підписується викладачем після завершення самостійної частини роботи студента у стаціонарі. До захисту **підсумкового модульного контролю** допускається студент, який на 100% виконав запропоновану кількість практичних навичок та ґрунтовно описав їх у щоденнику, набравши мінімально 80 балів (що складає 60%) з 120 максимальних балів. Наявність заповненого та завіреного підписом викладача щоденника і підсумкового звіту є обов'язковою для допуску студента до підсумкового контролю знань та практичної підготовки з виробничої практики.

Підсумковий модульний контроль проводиться в останній день практики. Під час написання ПМК кожен студент отримує екзаменаційні буклети по 80 тестових завдань з ортопедичної стоматології (на базі даних Крок-2 «Стоматологія») і протягом 1 академічної години розв'язує ці завдання. Після цього викладачі-куратори виробничої практики перевіряють екзаменаційні роботи студентів і виставляють відповідну кількість набраних балів.

При оцінюванні підсумкового модульного контролю використовувати критерії:

Максимальна кількість балів становить 80, а мінімальна кількість балів для зарахування підсумкового модульного контролю - не менше ніж 50.

Максимальна кількість балів, яку може отримати студент за модуль 3 «Лікарська практика в ортопедичній стоматології» - 200 балів.

КЕРІВНИЦТВО ПРАКТИКОЮ

Керівництво практикою на базах здійснюють: керівник від навчального закладу, загальний керівник від бази, безпосередній керівник від бази (ортопедичне відділення стоматологічної поліклініки або стоматологічного кабінету).

Керівниками виробничої практики від навчальних закладів призначаються наказом ректора навчального закладу – доцентів, асистентів кафедр, які безпосередньо брали участь у навчальному процесі з дисципліни «ортопедична стоматологія», за якою проводиться практика.

Керівник практики від вищого навчального закладу перед початком практики контролює готовність баз практики до прибуття студентів-практикантів; забезпечує проведення всіх організаційних заходів перед прибуттям студентів на практику: інструктаж про порядок проходження практики і техніки безпеки, надання студентам-практикантам необхідних документів (направлення, програми, щоденник, календарний план, індивідуальне завдання, методичні рекомендації чи інші документи, перелік яких встановлює навчальний заклад); повідомляє студентам про систему звітності з практики, прийняту на кафедрі або предметною (цикловою) комісією, а саме: подання письмового звіту, індивідуального завдання, підготовка доповіді, повідомлення, виступу тощо; при співпраці з керівником практики від бази практики забезпечує високу якість її проходження згідно програми; контролює забезпечення нормальних умов праці і побуту студентів-практикантів та проведення з ними обов'язкових інструктажів з охорони праці і техніки безпеки; контролює виконання студентами-практикантами правила внутрішнього трудового розпорядку; веде або організовує ведення таблиця відвідування студентами бази практики; у складі комісії приймає заліки з практики; подає завідуючому кафедрою письмовий звіт про проведення практики із зауваженнями та пропозиціями щодо поліпшення практики студентів.

Загальний керівник від бази призначається наказом головного лікаря стоматологічної поліклініки, яка є базою практики. Керівник від бази

практики: підбирає досвідчених фахівців, які безпосередньо керуватимуть практикою студентів; разом з керівником від навчального закладу доводить до відома студентів програму практики, організовує і контролює її відповідність програмі і затвердженим графікам проведення практики; проводить інструктаж студентів з охорони праці і техніки безпеки, контролює її дотримання; спільно з керівниками практики від вищого навчального закладу у відповідності з програмою практики організовує читання лекцій і доповідей студентам провідними спеціалістами лікарні, проведення семінарів і консультацій з найновіших досягнень медицини; спільно з керівником практики від навчального закладу організовує переміщення студентів на робочих місцях; звітує перед головним лікарем лікувального закладу про хід і підсумки проходження практики студентами.

Безпосередні керівники практикою призначаються наказом головного лікаря лікувального закладу, яка є базою практики. Безпосередні керівники; забезпечують безпосереднє керівництво практикою студентів на робочих місцях ортопедичного відділення стоматологічної поліклініки; забезпечують необхідні умови на кожному робочому місці для оволодіння студентами навичок, умінь, знань у відповідності до програми практики; організовують роботу студентів на робочих місцях; контролюють дотримання студентами-практикантами правил внутрішнього трудового розпорядку, техніки безпеки, виконання програми практики; негайно доповідають загальному керівнику практики від бази і керівнику від навчального закладу про всі порушення студентами правил внутрішнього трудового розпорядку, техніки безпеки, невиконання програми; ведуть облік присутності студентів на робочих місцях під час практики; подають письмові об'єктивні характеристики виробничої діяльності кожного студента-практиканта.

Студенти при проходженні практики зобов'язані: повністю виконувати завдання, передбачені програмою практики; виконувати діючі в лікувальному закладі правила внутрішнього розпорядку; вивчити і суворо дотримуватися правил охорони праці, техніки безпеки і виробничої санітарії;

нести відповідальність за доручену роботу, її результати нарівні із штатними працівниками; вести щоденник практики, іншу звітну документацію, передбачену програмою практики; подати керівнику практики письмовий звіт про виконання всіх завдань, передбачених програмою практики; своєчасно скласти звіт з практики.

**Схема звіту викладача-керівника
виробничою практикою студентів**

1. Назва стоматологічної поліклініки або кабінету, її адреса.
2. Прізвище, ім'я, по-батькові головного лікаря, завідуючих профілактичних відділень (баз практики).
3. Кількість студентів, що працювали (прізвище, група). Строки їх виходу на практику та її закінчення.
4. Виконання виробничої практики (її окремих розділів).
5. Санітарно-просвітницька робота студентів. Теми прочитаних лекцій, доповідей на конференціях тощо.
6. Чи всі студенти виконали програму виробничої практики (якість ведення щоденника, написання підсумкового звіту, відношення студентів до своїх обов'язків).
7. Відмітити студентів, які відмінно і незадовільно виконували свої обов'язки.
8. Побутові умови студентів.
9. Науково-консультативна допомога викладача вищого навчального закладу, органів охорони здоров'я.
10. Ставлення до практики і студентів співробітників базових стоматологічних поліклінік.
11. Чи може бути використана стоматологічна поліклініка або кабінет, як база виробничої практики в майбутньому.
12. Недоліки, відмічені під час проведення виробничої практики та шляхи їх подолання.
13. Яких працівників бази бажано відмітити наказом ректора вищого навчального закладу.

14. Загальні зауваження та побажання щодо проведення виробничої практики.
15. До звіту додати списки студентів із зазначенням номерів груп, оцінками із циклів і загальною оцінкою з виробничої практики.
16. Звіт подати у відділ виробничої практики за три дні після її завершення.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна:

1. Абдурахманов А.И., Курбанов О.Р. Материалы и технологии в ортопедической стоматологии. - Учебник. - М.: Медицина, 2002. - 208 с.
2. Аболмасов А.Г., Аболмасов Н.Н. Ортопедическая стоматология. - М.: Мед. Пресс-информ, 2002. - 576 с.
3. Власенко А.З., Стрелковський К.М. Зуботехнічне матеріалознавство /За ред. професора Фласа П.С. - К.: Здоров'я, 2004. - 332 с.
4. Король М.Д., Рамусь М.Д. Клінічні та лабораторні особливості виготовлення металокерамічних зубних протезів. - Вінниця: Нова книга, 2005. - 272 с.
5. Пропедевтика ортопедичної стоматології /За ред. професора Короля М.Д. - Вінниця: Нова книга, 2005. - 240 с.
6. Рожко М.М., Неспрядько В.П. Ортопедична стоматологія. - К.: Книга плюс, 2003. - 552 с.
7. Рожко М.М., Неспрядько В.П. Зубопротезна техніка. - К.: Книга плюс, 2006. - 543 с.
8. Стрелковський К.М., Власенко А.З., Філіпчук Й.С. Зуботехнічне матеріалознавство, К., "Здоров'я", 2004, 329 с..
9. Трезубов В.Н., Мишкев Л.М., Незнанова Н.Ю., Фишев С.Б. Ортопедическая стоматология, С-Петербург, «СпецЛит», 2003, 367 с..

Додаткова:

13. Артюшкевич А.С., Трофимова Е.К., Латышева С.В. Клиническая периодонтология, Минск, «Ураджай», 2002, 300 с..
14. Варес Э.Я., Нагурный В.А. Руководство по изготовлению стоматологических протезов и аппаратов из термопластов медицинской чистоты, Донецк-Львов, 2002, 276 с..

15. Гумецький Р.А., Завадка О.Є. Психологічна і медикаментозна підготовка пацієнтів у стоматологічній практиці, Львів, “Наутіліус”, 2000, 233 с.
16. Гумецький Р.А., Рожко М.М. Ускладнення від місцевої анестезії у щелепно-лицевій ділянці, Львів, “Наутіліус”, 2000-2002, т.1-т.3, 694 с.
17. Данилевский Н.Ф., Бориснко А.В. Заболевания пародонта, К., «Здоров'я», 2000, 462 с.
18. Ковальчук Л.Я., Гнатів В.В. Анестезіологія, реанімація та інтенсивна терапія невідкладних станів, Тернопіль, “Укрмедкниги”, 2003, 323 с..
19. Копейкин В.Н., Демпер Л.М. Зубопротезная техника, М., «Триада-Х», 2003, 400 с..
20. Луцик О.Д., Макеєв В.Ф. Атлас мікроанатомії органів ротової порожнини, Львів, “Наутіліус”, 1999, 208 с..
21. Сай В.Г., Кузів С.П., Пасько О.О. Періодонтити, Львів, 2003, 198 с..
22. Сивовол С.И. Симптомы, синдромы, эпонимные болезни челюстно-лицевой области, головы и шеи, Харьков, 2000, 207 с..
23. Сивовол С.И. Клинические аспекты пародонтологии, Харьков, «Фолио», 2001, 166 с.
24. Сивовол С.И. Отраженные артро-миофасциальные боли и парестезии в челюстно-лицевой области, Харьков, «Торнадо», 2002, 111 с..

**ЗРАЗОК ЩОДЕННИКА ПІДСУМОВОГО ЗВІТУ СТУДЕНТІВ
ІУ КУРСУ СТОМАТОЛОГІЧНОГО ФАКУЛЬТЕТУ
ЛНМУ ім. ДАНИЛА ГАЛИЦЬКОГО**

ЩОДЕННИК

Лікарської практики з ортопедичної стоматології

студента _____ групи ІУ курсу стоматологічного факультету

_____ (П.І.Б.)

На базі _____

з _____ 200__ р. до _____ 200__ р.

Керівник (від бази) _____

Керівник (від навчального закладу) _____

ПІДСУМКОВИЙ ЗВІТ

Про виконану під час лікарської практики з ортопедичної стоматології в
обсязі помічника ортопеда-стоматолога студента ІУ курсу _____ групи
стоматологічного факультету ЛНМУ _____ (П.І.Б.)

На базі _____

з _____ 200__ р. до _____ 200__ р.

№	Перелік практичних навичок	Мінімальна кількість	Фактично виконано
1.	Кількість відпрацьованих днів	24	
2.	Прийнято хворих: всього первинних повторних Проведена анестезія	25-30 30-50	
3.	Відпрепаровано зубів під коронки	5-10	
4.	Знято відбитків стандартною ложкою Виготовлено тимчасових коронок	10-15 10-20	
5.	Визначено центральних оклюзій при частковій відсутності зубів	4-5	
6.	Припасовка коронок	5-10	
7.	Фіксовано цементом одиночних коронок	5-10	
8.	Фіксовано мостоподібних протезів	2-5	
9.	Перевірено конструкцій знімних протезів (часткових)	2-4	
10.	Виготовлено вкладок (у т.ч. куково-кореневих)	2-5	
11.	Припасовано і накладено часткових знімних пластинкових протезів	2-4	
12.	Виготовлено індивідуальних ложок	2-3	
13.	Знято відбитків індивідуальною ложкою	2-3	
14.	Визначено центральне співвідношення щелеп при повній відсутності зубів	2-3	
15.	Перевірено конструкцій повних знімних протезів	2-3	
16.	Припасовано і накладено повних знімних протезів	2-3	
17.	Корекція знімних пластинкових протезів	5-6	
18.	Знято коронок і мостоподібних протезів	5-10	
19.	Проведено бесід за санітарно-просвітницькою темою	1-2	
20.	Присутність на операціях з імплантації	1	
21.	Виготовлення коронок на імплантатах	1-2	

ХАРАКТЕРИСТИКА

Студент 4-го курсу групи № _____, стоматологічного факультету Львівського національного медичного університету імені Данила Галицького

_____ (П.І.Б.) проходив (ла)

лікарську практику з ортопедичної стоматології терміном з _____ 200__ р.

до _____ 200__ р. на базі _____ (лікувальний заклад),

_____ (відділення).

Відповідно до програми практики оволодів (ла) практичними навичками з ортопедичної стоматології.

Приймав (ла) активну участь у громадському житті колективу відділення.

Пунктуально виконував (ла) графік роботи, чергувань. Дотримався (лася) основ деонтології у взаємовідносинах із медичним персоналом і хворими.

Проявив (ла) особисті моральні якості _____.

Загалом лікарську практику з ортопедичної стоматології зараховано із оцінкою «_____».

Зав. відділення _____

підпис

Дата «_____» _____ 200__ р.

ВЗІРЕЦЬ ЗАПОВНЕННЯ ЩОДЕННИКА

№№	Прізвище, ім'я, по-батькові, рік народження. Дата відвідування	Відвідування	Скарги хворого та анамнез	Дані об'єктивного обстеження	Діагноз	План лікування	Що зроблено
1.	Козак А.О. 1938 р.н. 11.07.2001 р.	1	На часткову відсутність зубів, погане пережовування їжі, естетичний дефект внаслідок потемніння 21 зуба.	21 зуб змінений у кольорі, депульпований, штучна коронка на 23 зубі коротка відсутність 15, 16, 17, 25, 26, 27, 28 зубів. Слизова оболонка блідно-рожева. Прикус ортогнатичний.	Дефект зубного ряду верхньої щелепи (1 клас за Кеннеді), естетичний дефект коронки 21 зуба; дефект штучної коронки на 23 зубі.	1. Рентгенологічне обстежити ділянку 13 зуба. 2. Санація ротової порожнини. 3. Зняти коронку 23 зуба. 4. Виготовити металокерамічні коронки на 21 і 23 зуби. 5. Виготовити часткові знімні пластинкові протези на верхню щелепу з утримуючими кламентами на 14 і 24 зуби.	1. Проведено обстеження хворого. Дано направлення на рентгенологічне обстеження і санацію порожнини рота. Знято коронку з 23 зуба.

2.	Козак А.О. 1938 р.н. 13.07.2001 р.	2	-		Може бути уточнений	-	Інфільтраційна анестезія, препаровка 21 і 23 зубів, зняття відбитку силіконовими матеріалами для виготовлення металокерамічних коронок. Тимчасові коронки на відпрепаровані 21 і 23 зуби.
----	--	---	---	--	---------------------	---	--

Витяг

з протоколу № _____
засідання методичної комісії
зі стоматологічних дисциплін
від « _____ » _____ 2012 р.

Присутні: проф.Смоляр Н.І., проф.Ступницький Р.М.,
проф.Готь І.М., проф.Макєєв В.Ф.,
проф.Зубачик В.М., д.м.н.Огоновський Р.З.,
доц.Пасько О.О., доц.Солонько Г.М.,
доц.Кухта В.С., доц.Бучковська А.Ю.,
доц.Мокрик О.Я., п.Шибінський В.Я.,
ас.Солоп Г.М.

Слухали:

Про затвердження Робочої навчальної програми для студентів ІУ курсу стоматологічного факультету з дисципліни «Лікарська практика в ортопедичній стоматології».

Рішення:

Рекомендувати ЦМК ЛНМУ імені Данила Галицького затвердити Робочу навчальну програму для студентів ІУ курсу стоматологічного факультету з дисципліни «Лікарська практика в ортопедичній стоматології».

Голова засідання

проф. Смоляр Н.І.

Секретар

ас. Солоп Л.М.

**Підсумковий модуль контроль з навчальної дисципліни:
«Сестринська справа в ортопедичній стоматології»**

Прізвище І.П. _____ група 2 курсу стоматологічного факультету

Львівського національного медичного університету імені Данила Галицького

Варіант _____

№/пп	A	B	C	D	E	№/пп	A	B	C	D	E
1.						41.					
2.						42.					
3.						43.					
4.						44.					
5.						45.					
6.						46.					
7.						47.					
8.						48.					
9.						49.					
10.						50.					
11.						51.					
12.						52.					
13.						53.					
14.						54.					
15.						55.					
16.						56.					
17.						57.					
18.						58.					
19.						59.					
20.						60.					
21.						61.					
22.						62.					
23.						63.					
24.						64.					
25.						65.					
26.						66.					
27.						67.					
28.						68.					
29.						69.					
30.						70.					
31.						71.					
32.						72.					
33.						73.					
34.						74.					
35.						75.					
36.						76.					
37.						77.					
38.						78.					
39.						79.					
40.						80.					

Кількість правильних відповідей _____ Оцінка: _____ %, _____ бали.

Підпис екзаменатора _____

**Підсумковий модуль контроль з навчальної дисципліни:
«Лікарська практика в ортопедичній стоматології»**

Прізвище І.П. _____ група 4 курсу стоматологічного факультету

Львівського національного медичного університету імені Данила Галицького

Варіант _____

№/пп	A	B	C	D	E	№/пп	A	B	C	D	E
1.						41.					
2.						42.					
3.						43.					
4.						44.					
5.						45.					
6.						46.					
7.						47.					
8.						48.					
9.						49.					
10.						50.					
11.						51.					
12.						52.					
13.						53.					
14.						54.					
15.						55.					
16.						56.					
17.						57.					
18.						58.					
19.						59.					
20.						60.					
21.						61.					
22.						62.					
23.						63.					
24.						64.					
25.						65.					
26.						66.					
27.						67.					
28.						68.					
29.						69.					
30.						70.					
31.						71.					
32.						72.					
33.						73.					
34.						74.					
35.						75.					
36.						76.					
37.						77.					
38.						78.					
39.						79.					
40.						80.					

Кількість правильних відповідей _____ Оцінка: _____ %, _____ бали.

Підпис екзаменатора _____

«Затверджую»

В.о.зав.кафедри ортопедичної стоматології,

_____ проф. Ступницький Р.М.

«_____» _____ 2012 р.

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

Самостійної роботи студентів при вивченні модуля 3 «Лікарська практика в ортопедичній стоматології» (60 годин)

№/ п	Т е м а	К-ть год.
1.	Сучасні матеріали для виготовлення металокерамічних і металопластмасових мостоподібних протезів.	6
2.	Імплантологія. Теоретичне ознайомлення з різновидностями імплантатів, які застосовуються при різних видах знімних і незнімних конструкціях зубних протезів.	6
3.	Анатомо-фізіологічні особливості при частковій та повній втраті зубів.	6
4.	Сучасні методи шинування при захворюваннях тканин пародонта.	6
5.	Сучасні методи ендодонтичного лікування опорних зубів і методи їх укріплення різноманітними анкерними та штифтовими конструкціями.	6
6.	Самостійне відпрацювання техніки обстежених пацієнтів.	6
7.	Самостійне відпрацювання техніки і методики знімання відбитків різними відбитковими матеріалами в залежності від виду протезів.	6
8.	Самостійне відпрацювання техніки і методики препарування зубів під різні види незнімних протезів.	6
9.	Самостійне відпрацювання техніки і методики проведення анестезій.	6
10.	Особливості ведення медичної документації стоматолога-ортопеда. Етичний кодекс лікаря-стоматолога.	6
	Разом	60

Відповідальний за виробничу практику
на кафедрі ортопедичної стоматології

доц. Заліський Б.М.